

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

**ΥΠΟΘΕΣΗ ΦΟΥΡΚΙΩΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
(FOURKIOTIS c. GRÈCE)**

(Προσφυγή αρ. 74758/11)

ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

16 Ιουνίου 2016

Αυτή η απόφαση θα γίνει οριστική υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 44 παρ. 2 της Σύμβασης. Ενδέχεται να γίνει εκδοτική της επεξεργασία.

Στην υπόθεση Φουρκιώτης (Fourkiotis) κατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1^ο Τμήμα), συνεδριάζοντας ως Τμήμα, και αποτελούμενο από τους εξής:

- Mirjana Lazarova Trajkovska, Πρόεδρο
- Kristina Pardalos,
- Linos-Alexandre Sicilianos,
- Paul Mahoney,
- Aleš Pejchal,
- Robert Spano,
- Armen Harutyunyan, δικαστές,

Και από τον Abel Campos, Γραμματέα Τμήματος,

Αφού συσκέφτηκε στην αίθουσα συμβουλίων στις 24 Μαΐου 2016,

Εκδίδει την παρακάτω απόφαση, η οποία έγινε δεκτή κατά την παραπάνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Στην αφετηρία αυτής της υπόθεσης βρίσκεται μια προσφυγή (αρ. 74758/11) απευθυνόμενη κατά της Ελληνικής δημοκρατίας, και την

οποία ένας υπήκοος αυτού του Κράτους, ο κ. Σωτήρης Φουρκιώτης («ο προσφεύγων») απηύθυνε στο Δικαστήριο στις 14 Νοεμβρίου 2011 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων αντιπροσωπεύτηκε από τον κ. Δεμερτζή, δικηγόρο Ηρακλείου [Αττικής]. Η Ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») αντιπροσωπεύθηκε από τις νομικές συμβούλους, κυρία Κ. Νασοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κυρία Σ. Λέκκου, Δικαστική Πληρεξούσιο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων επικαλείται ιδίως παράβαση του άρθρου 8 εξαιτίας της ανεπάρκειας των εσωτερικών νομικών διαδικασιών για την εφαρμογή του δικαιώματος επικοινωνίας του και στο να έχει συναντήσεις με τα παιδιά του.

4. Η Πρόεδρος του Τμήματος δέχτηκε την αίτηση της Κυβέρνησης να χειριστεί με εμπιστευτικό τρόπο ορισμένα έγγραφα που επισυνάπτονται στις παρατηρήσεις της, ως περιέχοντα εμπιστευτικές πληροφορίες και προσωπικά δεδομένα ανηλίκων (άρθρο 33 παρ. 2 του κανονισμού του Δικαστηρίου).

5. Στις 16 Απριλίου 2015 η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

I. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

6. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1970 και είναι κάτοικος Πειραιώς.

A. Η γένεση της υπόθεσης

7. Στις 22 Ιουλίου 2001, ο προσφεύγων παντρεύτηκε την κα Ι.Π. Δύο παιδιά, δίδυμα, ο Αν. και η Αγ. γεννήθηκαν απ' αυτήν την ένωση στις 10 Δεκεμβρίου 2006. Εντούτοις, μετά την γέννηση των παιδιών, οι σχέσεις μεταξύ των συζύγων χειροτέρεψαν εξαιτίας, κατά τον προσφεύγοντα, της συμμετοχής της συζύγου του σε μια θρησκευτική σέκτα και τις στενές σχέσεις που αυτή διατηρούσε με έναν από τους καθοδηγητές της σέκτας, τον Ν.Ε.

8. Την 1^η Ιουλίου 2007, κατά την βάπτισή του Αν., η σύζυγος του αιτούντα, σε συνεννόηση με τον Ν.Ε. αποφάσισε να δώσει στον γιο της

ένα συμπληρωματικό όνομα, Γ., το οποίο αντιστοιχούσε στο όνομα του ιδρυτή της σέκτας. Εν συνεχεία, απαγόρευσε σε όλους τους οικείους της οικογένειας να χρησιμοποιούν το όνομα Αν. Τον Νοέμβριο του 2009, με την βοήθεια του Ν.Ε., πλαστογράφησε την πράξη βαπτίσματος, και ζήτησε από τον αρμόδιο Εισαγγελέα να τροποποιήσει το πιστοποιητικό του Αν., γράφοντάς τον Γ.-Αν. Εντούτοις, με αίτηση του προσφεύγοντα, ο Εισαγγελέας, αντιλαμβανόμενος το τέχνασμα, διέταξε την επαναφορά του ονόματος του παιδιού σε Αν.

9. Οι συγχοί διαπληκτισμοί μεταξύ των συζύγων οδήγησαν τον προσφεύγοντα να εγκαταλείψει τη συζυγική οικία στις 21/1/2010. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, εξαιτίας της στάσης της συζύγου του, δεν μπορούσε, στην πράξη, να βλέπει πλέον τα παιδιά του.

Β. Οι διαδικασίες σχετικά με την επιμέλεια των παιδιών και το δικαίωμα επικοινωνίας του προσφεύγοντα

10. Στις 25 Ιανουαρίου 2010, η Ι.Π. απευθύνθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, ζητώντας την ανάθεση της επιμέλειας των παιδιών, την μετοίκηση του προσφεύγοντα από την οικογενειακή κατοικία, να της αφεθούν τα έπιπλα του σπιτιού, και να της δοθεί προσωρινή διατροφή.

11. Με την απόφαση αρ. 4823/2010 της 9/6/2010, το δικαστήριο διέταξε την μετοίκηση του προσφεύγοντα και την καταβολή προσωρινής διατροφής για την Ι.Π. και τα παιδιά. Επιπλέον, όρισε τις επικοινωνίες του προσφεύγοντα με τα παιδιά του: Τρίτες και Πέμπτες, στο σπίτι της Ι.Π., από τις 18.00 ως τις 21.00', κάθε δεύτερο Σαββατοκύριακο, από το Σάββατο στις 17.00' ως την Κυριακή στις 21.00' και κατά την καλοκαιρινή περίοδο για δεκαπέντε μέρες, κατόπιν συνεννόησης των γονιών.

12. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, κατά τις επικοινωνίες στο σπίτι της Ι.Π. τον επέβλεπαν δυο ή τρία μέλη της σέκτας, στην οποία ανήκε η Ι.Π. Επιπλέον, η Ι.Π. αρνήθηκε στον προσφεύγοντα επικοινωνία με τα παιδιά του κατά τα Σαββατοκύριακα, κατά τα οποία είχε δικαίωμα να τα πάρει σπίτι του.

13. Ο προσφεύγων πήρε τα παιδιά του για δεκαπέντε ημέρες κατά τη διάρκεια του Καλοκαιριού, όπως είχε διατάξει το δικαστήριο. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι τα παιδιά δεν ήθελαν πλέον να γυρίσουν στη μάνα τους και ότι η τελευταία, όταν της τα επέστρεψε, στο τέλος της περιόδου επικοινωνίας τους, τον απείλησε ότι δεν θα τα ξανάβλεπε έξω από το σπίτι της.

14.Στις 11 Οκτωβρίου 2010, η Ι.Π. κατέθεσε αίτηση στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, προκειμένου να απαγορευθούν οι επικοινωνίες του προσφεύγοντα με τα παιδιά.

15.Από την πλευρά του, στις 22 Οκτωβρίου 2010, ο προσφεύγων απευθύνθηκε στο ίδιο δικαστήριο, με μια αίτηση για να του αποδοθεί η επιμέλεια των παιδιών, επικαλούμενος, μεταξύ άλλων, την συμπεριφορά της Ι.Π. όσον αφορά το δικαίωμα επικοινωνίας του. Με μιαν απόφαση της 8/1/2012, το δικαστήριο διέταξε νέα πραγματογνωμοσύνη.

16.Με την απόφασή του αρ. 1376/2011 της 14/2/2011, το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση της Ι.Π. και απένειμε προσωρινά την επιμέλεια των παιδιών στην Ι.Π. ρυθμίζοντας προσωρινά και την επικοινωνία του προσφεύγοντα με τα παιδιά του. Η κύρια διαδικασία ήταν εκκρεμής ακόμα το 2015, την ημερομηνία της αποστολής στο Δικαστήριο των παρατηρήσεων των μερών.

17.Στηριγμένο στο συμφέρον των ανηλίκων παιδιών, την κατάσταση ανάμεσα στους γονείς και την καταλληλότητά τους να αναλάβουν την επιμέλεια των παιδιών, το δικαστήριο έκρινε ότι αυτή θα έπρεπε να αποδοθεί στην Ι.Π. Το δικαστήριο δέχτηκε, όσον αφορά αυτό το ζήτημα, ότι η Ι.Π. ήταν, από τις 21/1/2010, αφιερωμένη στα παιδιά της, βοηθούμενη από την μητέρα της, πρώην νοσοκόμα. Τόνισε επίσης ότι ο τόπος εργασίας του προσφεύγοντα ήταν απομακρυσμένος από την κατοικία των παιδιών, ότι αυτός εργαζόταν περισσότερο από οκτώ ώρες την ημέρα και δεν ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει τις ανάγκες των παιδιών, τα οποία απαιτούσαν μια διαρκή παρουσία. Επίσης, δεν είχε σταθερή και κατάλληλη κατοικία, καθώς διέμενε με τους γονείς του, οι οποίοι φιλοξενούσαν επίσης την οικογένεια του αδελφού του.

18.Επιπλέον, το δικαστήριο θεώρησε ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντα σχετικά με την προσωπικότητα της Ι.Π. δεν ήταν βάσιμες, γιατί οι θρησκευτικές πεποιθήσεις της – οι οποίες αποτελούσαν όψη της προσωπικότητάς της – δεν αρκούσαν για να κάνουν την Ι.Π. ακατάλληλη να ασχολείται με τα παιδιά της.

19.Όσον αφορά το δικαίωμα επικοινωνίας του προσφεύγοντα, το δικαστήριο τόνισε ότι το αληθές συμφέρον των ανηλίκων παιδιών υπαγόρευε την τακτική επικοινωνία των τελευταίων με τον πατέρα τους, προκειμένου να απομακρυνθεί ο κίνδυνος της χαλάρωσης των δεσμών μεταξύ τους και προκειμένου να διασφαλιστεί η ψυχοσωματική τους ισορροπία και μία φυσιολογική ανάπτυξη. Όρισε συνεπώς νέα ρύθμιση σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας του προσφεύγοντα, εξουσιοδοτώντας τον να λαμβάνει τα παιδιά από το σπίτι της Ι.Π. Τέλος, απείλησε την Ι.Π. με προσωπική κράτηση ενός μηνός και την

καταδίκασε να πληρώσει ένα ποσό 500 ευρώ κάθε φορά που θα παραβίαζε τους όρους της απόφασης.

20.Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι η Ι.Π. δεν συμμορφώθηκε ποτέ στην απόφαση αρ. 1376/2011. Ισχυρίζεται επίσης ότι στις 26/2/2011, όταν παρουσιάστηκε στο σπίτι της Ι.Π. για να πάρει τα παιδιά του, η τελευταία κάλεσε την αστυνομία να τον συλλάβει, με την δικαιολογία ότι δεν είχε καταβάλει την διατροφή.

21.Εις εφαρμογή της απόφασης 1376/2011, ο προσφεύγων κατέθεσε, είτε με την επίκληση του άρθρου 950 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, είτε με την επίκληση του άρθρου 232 Α του Ποινικού Κώδικα, πολλές αγωγές και μηνύσεις (με δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής) στο Πρωτοδικείο Αθηνών: στις 18 και 28 Φεβρουαρίου 2011, στις 4, 17, 18 και 28 Μαρτίου 2011, στις 12 Απριλίου 2011, στις 9 Μαΐου 2011, στις 30 Ιουνίου 2011 και στις 10 Οκτωβρίου 2011. Όλες οι δικάσιμοι ορίστηκαν σε διάφορες ημερομηνίες των ετών 2013 και 2014, αλλά κατά τις ημερομηνίες αυτές οι δίκες ματαιώθηκαν με αιτήσεις του προσφεύγοντα, ο οποίος δήλωνε ότι δεν επιθυμούσε να δει την μητέρα των παιδιών του να τιμωρείται με μία από τις ποινές που προβλέπουν τα άρθρα 950 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ή 232 Α του Ποινικού Κώδικα.

22.Στις 3 Φεβρουαρίου 2011, ο προσφεύγων κατέθεσε μια αγωγή διαζυγίου στο Πρωτοδικείο Αθηνών. Το ακροατήριο είχε οριστεί για τις 5 Μαρτίου 2012. Τα μέρη δεν προσκόμισαν πληροφορίες σχετικά με την έκβαση αυτής της δίκης.

Γ. Η παρέμβαση των παιδοψυχιάτρων και της Κοινωνικής Ασφάλισης (ΙΚΑ)

23.Η Ι.Π. απευθύνθηκε στο παιδοψυχιατρικό κέντρο της Κοινωνικής Ασφάλισης προς τον σκοπό να αποκτήσει ψυχιατρική γνώμη για να επιτύχει την απαγόρευση στον προσφεύγοντα να βλέπει τα παιδιά της. Όμως, οι παιδοψυχίατροι του Κέντρου αρνήθηκαν να χορηγήσουν τέτοια βεβαίωση.

24.Στις 6 Σεπτεμβρίου 2011, ο προσφεύγων κάλεσε τον αρμόδιο εισαγγελέα να ζητήσει από το Παιδοψυχιατρικό κέντρο να χορηγήσει αντίγραφο του φακέλου που αφορούσε στην εξέταση των παιδιών του, προκειμένου να μπορέσει να τα προσκομίσει στα δικαστήρια. Ωστόσο, με μια επιστολή της 23 Σεπτεμβρίου του 2011, το Κέντρο αρνήθηκε να χορηγήσει φάκελο, μέχρι που ο εισαγγελέας επανέλαβε την εντολή του για την χορήγησή τους.

25. Με την αναφορά του αρ. 297 της 5 Μαρτίου 2012, και στα συμπεράσματά του, το Κέντρο συνέστησε να συνεχιστούν οι συναντήσεις μεταξύ των παιδιών και των δύο γονιών και ότι, σε περίπτωση που ένα από τα παιδιά αρνηθεί να επικοινωνήσει με έναν από τους γονείς του, αυτή η επικοινωνία έπρεπε να διευκολυνθεί με την παρουσία ενός ειδικού.

26. Η Κυβέρνηση τονίζει ότι από τις ίδιες τις αναφορές του Κέντρου, τις οποίες η ίδια η Κυβέρνηση προσκόμισε στο Δικαστήριο, προκύπτει ότι το στρες των παιδιών αποδεικνυε την μεγάλη ένταση που υπήρχε ανάμεσα στους γονείς. Οι αναφορές επίσης υποδείκνυαν ότι ο προσφεύγων διέκοψε πρόωρα την ψυχοθεραπευτική του αγωγή. Επίσης ότι προκύπτει η διαρκής εμπλοκή των παιδιών στην συγκρουσιακή σχέση των γονιών, καθώς και η έντονη επιθυμία που εξέφρασε ο γιος να μην επικοινωνεί με τον προσφεύγοντα.

27. Από την πλευρά του, ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι προκύπτει από την ίδια την προαναφερθείσα αναφορά αρ. 297, ότι δεν του προσφέρθηκε καμία λύση, εκτός από κάποια ψυχολογική στήριξη για να υπομείνει την άρνηση των παιδιών του να τον συναντήσουν. Προκύπτει επίσης ότι τα παιδιά αναφέρονταν σ' αυτόν όχι ως πατέρα, αλλά ονομάζοντάς τον με το επώνυμό του, και ότι τον κατηγορούσαν ότι ήταν «βρώμικος», ότι «μύριζε άσχημα», ότι είχε «μαύρη καρδιά» και ότι ήταν «κακός».

Δ. Η εμπλοκή του Εισαγγελέα Ανηλίκων

28. Στις 9 Μαρτίου 2011, ο προσφεύγων απευθύνθηκε στον Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών. Τον κάλεσε να λάβει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1532 παρ. 3 του Αστικού Κώδικα, κάθε απαραίτητο μέτρο για να προστατέψει το συμφέρον των παιδιών του και την σχέση του μαζί τους.

29. Ο Εισαγγελέας διέταξε Κοινωνική Έρευνα από την Κοινωνική Υπηρεσία της Νέας Φιλαδέλφειας. Η Κοινωνική Λειτουργός πήγε στο σπίτι της Ι.Π. τέσσερις φορές: στις 12, 14 και 25 Ιουλίου 2011 και την 3 Αυγούστου 2011. Συνέταξε τρεις αναφορές σε μια περίοδο πέντε μηνών, τις οποίες απέστειλε στον Εισαγγελέα. Ο προσφεύγων διευκρινίζει ότι ο Εισαγγελέας, μέχρι την ημερομηνία απεύθυνσης στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, δεν είχε λάβει κανένα άλλο μέτρο. Ενόψει της άρνησης της Κοινωνικής Υπηρεσίας να του χορηγήσει αντίγραφο των αναφορών της, ο προσφεύγων απευθύνθηκε, στις 7 Σεπτεμβρίου 2011, στον Εισαγγελέα και τον κάλεσε να του δώσει τις αναφορές αυτός, και να διατάξει κάθε μέτρο κατάλληλο για να διατηρήσει τις επικοινωνίες με τα παιδιά του.

Με μίαν επιστολή της 22 Σεπτεμβρίου 2011, ο Εισαγγελέας αρνήθηκε να του διαβιβάσει αντίγραφα των αναφορών.

30. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που χορήγησε η Κυβέρνηση, προκύπτει από τις αναφορές αυτές ότι η Κοινωνική Λειτουργός προχώρησε σε ευρύτερη έρευνα και συνάντησε επίσης τον προσφεύγοντα, την Ι.Π. και τον γιο της τελευταίας από προηγούμενο γάμο της. Η Κοινωνική Λειτουργός υπογράμμισε την άρνηση των παιδιών να επικοινωνήσουν με τον προσφεύγοντα και απέδωσε αυτή την άρνηση στην βίαια αντιπαράθεση μεταξύ των γονιών τους κατά την διαδικασία του διαζυγίου και μια, συνειδητή ή ασυνείδητη, μεταφορά της αντιπαράθεσης στα παιδιά. Ο ετεροθαλής αδελφός των παιδιών (ηλικίας, την εποχή εκείνη, δεκαέξι χρονών) απέδωσε στον προσφεύγοντα την ευθύνη για τις κακές σχέσεις μεταξύ των παιδιών και του πατέρα τους. Η Κοινωνική Λειτουργός συνέστησε στα δύο παιδιά μια ψυχολογική θεραπεία προς τον σκοπό να εξομαλύνει τις σχέσεις παιδιών – πατέρα.

31. Στις 10 Απριλίου 2012, ο Εισαγγελέας κάλεσε τον προσφεύγοντα και την Ι.Π. και τους ενημέρωσε προφορικά για το περιεχόμενο των αναφορών. Οι αναφορές αυτές διαπίστωναν ότι τα παιδιά είχαν μια εικόνα αρνητική για τον πατέρα τους και συνιστούσαν συναντήσεις πατέρα – παιδιών, με συνδρομή παιδοψυχιάτρων, προς τον σκοπό της αποκατάστασης των επικοινωνιών.

Ε. Η παρέμβαση της παιδοψυχιάτρου Μ.Τ.

32. Ο προσφεύγων τονίζει ότι, καθώς πλησίαζε η περίοδος κατά την οποία ήταν να λάβει τα παιδιά (από 1^{ης} έως 15^{ης} Ιουλίου 2011, σύμφωνα με την απόφαση 1376/2011, η Ι.Π. απευθύνθηκε σε μία παιδοψυχιάτρο, προκειμένου να λάβει βεβαίωση η οποία θα δικαιολογούσε την άρνησή της να εμπιστευτεί τα παιδιά στον πατέρα τους. Η παιδοψυχιάτρος αρνήθηκε να συντάξει τέτοια βεβαίωση, και ζήτησε να συναντήσει τον προσφεύγοντα. Δύο συναντήσεις έλαβαν χώρα τότε, ανάμεσα στον προσφεύγοντα και τα παιδιά, κατά τις οποίες ο προσφεύγων μπόρεσε να παίξει με τα παιδιά του. Η πρώτη στην είσοδο της πολυκατοικίας της Ι.Π., η δεύτερη στο γραφείο της Μ.Τ. Η παιδοψυχιάτρος τότε δήλωσε ότι, μετά από μερικές συναντήσεις παρουσία της κατά την πρώτη εβδομάδα του Ιουλίου θα επέτρεπαν στα παιδιά να ξεπεράσουν τα άγχη τους και να ακολουθήσουν χωρίς πρόβλημα για την δεύτερη εβδομάδα.

33. Όμως, όταν ο προσφεύγων παρουσιάστηκε στην κατοικία της Ι.Π. στις 1 Ιουλίου 2011 για να πάρει τα παιδιά του, δεν υπήρχε κανένας. Ο προσφεύγων κάλεσε την αστυνομία, η οποία διαπίστωσε ότι έλειπε η

Ι.Π. Από τότε, η Ι.Π. διέκοψε κάθε συνεργασία με την παιδοψυχίατρο και απέφυγε κάθε συνάντηση του προσφεύγοντα, ακόμα και τηλεφωνική, με τα παιδιά του.

Ζ. Η απεύθυνση στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στον Συνήγορο του Πολίτη

34.Στις 7 Σεπτεμβρίου 2011, ο προσφεύγων απευθύνθηκε με επιστολή του προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για την αδράνεια του Εισαγγελέα Ανηλίκων. Επικαλέστηκε, μεταξύ άλλων, και την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση Κοσμοπουλου κατά της Ελλάδος (60457/00, 5 Φεβρουαρίου 2004) και υπογράμμισε ότι το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα έπρεπε να ερμηνευτεί σύμφωνα με το άρθρο 8 της Σύμβασης.

35.Ο προσφεύγων βεβαιώνει ότι ο Εισαγγελέας δεν έδωσε καμία συνέχεια στην επιστολή του αυτή.

36.Στις 9 Σεπτεμβρίου 2011, ο προσφεύγων απέστειλε επιστολή στον Συνήγορο του Πολίτη και του εξέθεσε το ιστορικό της υπόθεσής του, παραπονούμενος για την ανεπάρκεια της σχετικής νομοθεσίας στο ζήτημα του σεβασμού του δικαιώματός του επικοινωνίας. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2011, ο τελευταίος τον πληροφόρησε ότι δεν είχε αρμοδιότητα για να χειριστεί την υπόθεση και του συνέστησε να επικοινωνήσει με ειδικούς ψυχικής υγείας για να προσπαθήσει να αποκαταστήσει την σχέση με τα παιδιά του.

37.Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι δεν έχει ξαναδεί τα παιδιά του από τις 30 Ιουνίου 2011, ότι τα χειραγωγεί η μητέρα τους απέναντί του, κατά τρόπο ώστε, ακόμα κι αν προσπαθήσει να τους μιλήσει στο τηλέφωνο, αυτά τον απορρίπτουν με βίαιες εκφράσεις.

38.Στις 11 Απριλίου 2012, ο προσφεύγων πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι δεν του είχε καταστεί δυνατό να λάβει τα παιδιά του ούτε κατά τις διακοπές του Καλοκαιριού του 2011, ούτε το Πάσχα του 2012.

ΙΙ. ΣΥΝΑΦΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

39.Το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα (συνέπειες της κακής άσκησης επιμέλειας παιδιών) ορίζει τα εξής:

«Αν ο πατέρας ή η μητέρα παραβαίνουν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει το λειτούργημά τους για την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου

ή τη διοίκηση της περιουσίας του ή αν ασκούν το λειτούργημα αυτό καταχρηστικά ή δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν σ' αυτό, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ο άλλος γονέας, οι πλησιέστεροι συγγενείς του τέκνου, ο εισαγγελέας ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο.

Το δικαστήριο μπορεί ιδίως να αφαιρέσει από τον ένα γονέα την άσκηση της γονικής μέριμνας ολικά ή μερικά και να την αναθέσει αποκλειστικά στον άλλο ή, αν συντρέχουν και στο πρόσωπο αυτού οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, να αναθέσει την πραγματική φροντίδα του τέκνου ή, ακόμη, και την επιμέλειά του ολικά ή μερικά σε τρίτον ή και να διορίσει επίτροπο.

"Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, (...) και εφόσον επίκειται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ή την ψυχική υγεία του τέκνου, ο εισαγγελέας μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του, μέχρι την έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα ημερών."

40. Τα σχετικά άρθρα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας έχουν ως εξής:

Άρθρο 950 παρ. 2

2. Αν παρεμποδίζεται το δικαίωμα της προσωπικής επικοινωνίας του γονέα με το τέκνο, η απόφαση που ρυθμίζει την επικοινωνία μπορεί να απειλήσει με χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση εκείνον που εμποδίζει την επικοινωνία και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 947.

Άρθρο 947 παρ. 1

«1. ... Αν η απειλή της χρηματικής ποινής και της προσωπικής κράτησης δεν περιέχεται στην απόφαση που καταδικάζει τον οφειλέτη να παραλείψει ή να ανεχθεί πράξη, απαγγέλλεται από το μονομελές πρωτοδικείο. Το δικαστήριο αυτό είναι αρμόδιο να βεβαιώσει την παράβαση και να καταδικάσει στη χρηματική ποινή και στην προσωπική κράτηση. Στην τελευταία περίπτωση, δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 670 έως 676.»

Άρθρο 672 Α

Οι αποφάσεις επί των διαφορών για μισθούς υπερημερίας και για καθυστερούμενους μισθούς εκδίδονται υποχρεωτικώς, στο μεν πρώτο βαθμό εντός δεκαπέντε ημερών, στο δε δεύτερο βαθμό εντός μηνός, από την ημέρα της συζητήσεως της αγωγής.

41. Η νομολογία έχει δεχτεί ότι, κατά την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 950, το δικαστήριο έχει την εξουσία, και όχι την υποχρέωση, να απαγγείλει απειλή χρηματικής κύρωσης ή στέρησης της ελευθερίας κατ' αυτού ή εκείνου από τους γονείς που θέτουν εμπόδια στην επικοινωνία του άλλου με το παιδί (Α.Π. 1465/1988). Η απειλή των κυρώσεων αυτών

πρέπει να περιλαμβάνεται στην απόφαση η οποία ρυθμίζει το δικαίωμα επικοινωνίας (Α.Π. 1465/1998 και 422/1999). Εντούτοις, ο Άρειος Πάγος έχει κρίνει επίσης (Α.Π. 685/1975) ότι η απειλή των κυρώσεων αυτών μπορεί να περιληφθεί και σε μεταγενέστερη απόφαση, εφόσον η παράλειψη ενός γονιού να κάνει σχετική αίτηση γι' αυτό το ζήτημα κατά την αρχική διαδικασία, η οποία μπορεί να οφείλεται σε επιθυμία του να μην χειροτερέψει περισσότερο τις σχέσεις μεταξύ των γονέων, θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο εκμετάλλευσης από τον κακόπιστο σύζυγο.

42. Το άρθρο 232 Α του Ποινικού Κώδικα προβλέπει:

"1. Όποιος με πρόθεση δεν συμμορφώθηκε σε προσωρινή διαταγή δικαστή ή δικαστηρίου ή σε διάταξη δικαστικής αποφάσεως, με την οποία υποχρεώθηκε σε παράλειψη ή σε ανοχή (...) και η επιχείρησή της εξαρτάται αποκλειστικά από τη βούλησή του (...) τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξη μηνών (...)"

ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

43. Ο προσφεύγων παραπονείται για παραβιάσεις των άρθρων 8 (παραβίαση της θετικής υποχρέωσης του Κράτους να διασφαλίσει την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας του πατέρα σε χρονικά διαστήματα τέτοια, ώστε τα παιδιά του να μην απομακρυνθούν τελείως απ' αυτόν υπό την εχθρική επίδραση της μητέρας), 6 παρ. 1 (λόγω της αδυναμίας εκτέλεσης της απόφασης του πρωτοδικείου που καθορίζει το δικαίωμα επικοινωνίας) και του άρθρου 8 συνδυαζόμενου με το άρθρο 13, λόγω της απουσίας αποτελεσματικής προσφυγής για να παραπονεθεί για την ανεπαρκή προστασία του δικαιώματός του το οποίο του εγγυάται το άρθρο 8, η οποία να προσφέρεται από τις συναφείς εσωτερικές διαδικασίες.

44. Το Δικαστήριο, ως κύριος του νομικού χαρακτηρισμού των περιστατικών της υπόθεσης, δεν θεωρεί ότι δεσμεύεται από τους αντίστοιχους χαρακτηρισμούς των προσφευγόντων ή των Κυβερνήσεων. Δυνάμει της αρχής το δικαστήριο γνωρίζει τον νόμο (*jura novit curia*), έχει, επί παραδείγματι, εξετάσει αυτεπαγγέλτως παράπονα υπό το πρίσμα ενός άρθρου ή μιας παραγράφου την οποία δεν είχαν επικαλεστεί τα μέλη. Ένα παράπονο χαρακτηρίζεται από τα περιστατικά που καταγγέλλει και όχι από τα απλά νομικά μέσα ή επιχειρήματα των οποίων γίνεται επίκληση (βλ., *mutatis mutandis*, Guerra και λοιποί κατά της Ιταλίας της 19/2/1998, παρ. 44, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-

Ι). Στο φως αυτών των αρχών, το Δικαστήριο εκτιμά ότι τα παράπονα της παρούσας προσφυγής προσφέρονται για ανάλυση υπό το πρίσμα του άρθρου 8 της Σύμβασης (βλ., *mutatis mutandis*, Ferrari κατά της Ρουμανίας [αρ. προσφυγ. 1714/10] της 28/4/2015), το οποίο διατυπώνεται ως εξής:

1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του.

2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικην κοινωνίαν, είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημέριαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων.

A. Επί του παραδεκτού

45. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή ως πρόωγη: η διαδικασία που έχει ξεκινήσει από τον προσφεύγοντα στις 22 Οκτωβρίου 2010 και με την οποία αυτός ζητάει από το δικαστήριο να του αναθέσει την επιμέλεια των παιδιών, με την επίκληση, μεταξύ άλλων, της στάσης της Ι.Π. απέναντι στο δικαίωμά του επίσκεψης, εκκρεμεί ακόμα. Εξάλλου, η ίδια απόφαση θα ορίσει κατά τρόπο οριστικό και το δικαίωμα επικοινωνίας.

46. Ο προσφεύγων απαντά ότι το αντικείμενο της προσφυγής του συνίσταται στην καταγγελία της παράλειψης των αρμοδίων Αρχών να λάβουν επαρκή μέτρα για να εφαρμόσουν τις δικαστικές αποφάσεις που έχουν ήδη ληφθεί και να προστατέψουν, κατ' αυτόν τον τρόπο, τις σχέσεις του με τα παιδιά του. Ούτε η διαδικασία στην οποία έχει εμπλακεί στις 22 Οκτωβρίου 2010, ούτε οι πολυάριθμες μηνύσεις που κατέθεσε κατά της Ι.Π. μπόρεσαν να έχουν οποιοδήποτε αποτέλεσμα απ' αυτή την άποψη, εξαιτίας των πολύ μεγάλων καθυστερήσεων περί την εξέτασή τους. Ο προσφεύγων εκτιμά ότι το ακροατήριο που αφορά την πρώτη του αγωγή της 18/2/2011 δεν θα έχει οριστεί πριν από το τέλος του 2016 και, ακόμα κι αν η Ι.Π. καταδικαστεί, πολύς καιρός θα έχει παρέλθει και τα παιδιά του θα έχουν γίνει 12 ετών. Σε περίπτωση έφεσης, θα πρέπει να υπολογίσει ακόμα έξη έτη επιπλέον εκδίκασης.

47. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η ένσταση της Κυβέρνησης σχετικά με την κύρια διαδικασία δεν αφορά το παράπονο του προσφεύγοντα που

σχετίζεται με την αδυναμία άσκησης του δικαιώματος επικοινωνίας που έχει, και πρέπει να απορριφθεί. Όσον αφορά τις διαδικασίες που επικαλείται ο προσφεύγων, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν άσκησε ένσταση μη-εξαντλήσεως των εσωτερικών ενδίκων μέσων από το γεγονός ότι ο προσφεύγων παραιτήθηκε απ' αυτές (παρ. 21, παραπάνω), και ότι δεν είναι καθήκον του να αποφανθεί αυτεπαγγέλτως.

48. Το Δικαστήριο επισημαίνει, επιπλέον, ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3 της Σύμβασης και ότι δεν προσκρούει εξάλλου σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Συνεπώς, την κηρύσσει παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Θέσεις των μερών

α) Ο προσφεύγων

49. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται πρώτα ότι, αντίθετα προς όσα διαβεβαιώνει η Κυβέρνηση, η εθνική νομοθεσία δεν προβλέπει κανένα μέσο «έμμεσης εκτέλεσης» μιας δικαστικής απόφασης σχετικής με δικαιώματα επικοινωνίας. Το άρθρο 950 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλέπει στην πραγματικότητα μια διαδικασία «θεωρητική» και «ψευδαισθητική»: μια μητέρα η οποία παρεμποδίζει τις επικοινωνίες των παιδιών με τον πατέρα τους δεν φοβάται μήπως τεθεί σε κράτηση, κυρίως λόγω των υπερβολικών καθυστερήσεων μιας τέτοιας διαδικασίας. Η μητέρα μπορεί να είναι βέβαιη ότι, όταν λάβει χώραν το ακροατήριο, τα παιδιά, τα οποία θα έχουν φτάσει στο μεταξύ στην εφηβεία ή την ενηλικότητα, θα την υποστηρίξουν, αναλαμβάνοντας πλήρη την ευθύνη της άρνησής τους να συναντήσουν τον πατέρα τους. Επιπλέον, το άρθρο 232 Α του Ποινικού Κώδικα δεν μπορεί, ούτε αυτό, να θεωρηθεί ως προσφυγή για την εγγύηση των γονικών του δικαιωμάτων: η διαδικασία που σχετίζεται με ένα παράπονο μη-εκτέλεσης μιας δικαστικής απόφασης είναι πολύ μακρά, γιατί πρέπει να υπολογιστεί κατά μέσο όρο στα τρία χρόνια για τον πρώτο βαθμό και στα πέντε χρόνια για την έφεση.

50. Ο προσφεύγων καταγγέλλει επίσης την απουσία, σε εθνικό πλαίσιο, κάθε «νομικού οπλοστασίου» το οποίο να προβλέπει μέτρα προληπτικά, τα οποία θα είναι σχετικά και επαρκή για να διασφαλίσουν την συμμόρφωση με την θετική υποχρέωση που επιβάλλεται από το άρθρο 8 στα Κράτη-μέλη. Παρά την ύπαρξη περισσότερων αναφορών από ειδικούς, οι οποίες συστήνουν την συνέχιση των επικοινωνιών πατέρα – παιδιών, ούτε ο Εισαγγελέας, ούτε οι διάφορες Αρχές δεν

πήραν μέτρα, αφήνοντας την Ι.Π. έτσι να κόψει αυθαίρετα την επικοινωνία μεταξύ τους. Επιπλέον, το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα, όπως το ερμηνεύουν η Κυβέρνηση και ο Εισαγγελέας Ανηλίκων, δεν επιτρέπει την λήψη μέτρων καταλλήλων κατά την φύση τους ώστε να προσεγγίσουν τους διαζευγμένους γονείς με τα παιδιά τους που έχουν απομακρυνθεί από εκείνους.

51.Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι δεν είναι αυτός ο υπεύθυνος της απομάκρυνσης των παιδιών, γιατί δεν είχε καμία δυνατότητα επικοινωνίας μαζί τους και επίδρασης στην ανάπτυξη του χαρακτήρα τους, των συναισθημάτων και των συγκινήσεών τους. Ισχυρίζεται ότι τα παιδιά αφέθηκαν στον πλήρη έλεγχο της μητέρας τους. Διαβεβαιώνει ότι ποτέ δεν έπαψε να συνεργάζεται με το Κέντρο παιδοψυχιατρικής υγείας και ότι, επιπλέον, έχει υποβάλει στον Εισαγγελέα Ανηλίκων αίτηση για την συνέχιση αυτής της συνεργασίας, η οποία οδήγησε στην σύνταξη και άλλων αναφορών του Κέντρου, μεταξύ άλλων αυτής της 5 Μαρτίου 2012. Τονίζει ότι ο τρόπος με τον οποίο τα παιδιά τον περιγράφουν στην αναφορά αυτή φέρει την σφραγίδα της μητέρας τους.

52.Τέλος, ο προσφεύγων κατακρίνει την πρακτική των Αρχών να μην γνωστοποιούν στους γονείς τις αναφορές των παιδοψυχιάτρων που αφορούν τα παιδιά τους, με την δικαιολογία ότι συνιστούν προσωπικά δεδομένα και συνεπώς εμπιστευτικά. Υπογραμμίζει ότι, αναφορικά με τις «λεγόμενες εμπιστευτικές» αναφορές, στην περίπτωση του, οι οποίες τελικά προσκομίστηκαν από την Κυβέρνηση στο Δικαστήριο, δικαιολογημένα διερωτάται κανείς για ποιο λόγο θα χρειαζόταν προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για να ληφθούν επιτέλους αντίγραφα των εγγράφων αυτών.

β) Η Κυβέρνηση

53.Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων επικαλείται με γενικό και αφηρημένο τρόπο την ανεπάρκεια των διατάξεων του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και του Αστικού Κώδικα, χωρίς να προσδιορίζει τα βήματα τα οποία θα ήταν, κατ' αυτόν, τα ενδεδειγμένα για να πετύχει την αποκατάσταση των σχέσεών του με τα παιδιά του.

54.Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι το Κράτος έχει πλήρως συμμορφωθεί στην υποχρέωσή της να εγκαταστήσει ένα πλήρες σύστημα δικαστικής προστασίας προκειμένου να αποκαταστήσει την επικοινωνία γονέων / παιδιών όταν αυτό καθίσταται δύσκολο λόγω των διαφορών και των οικογενειακών συγκρούσεων. Το κυρίαρχο στοιχείο στην βάση του συστήματος αυτού είναι το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού. Έτσι, το συγκεκριμένο σύστημα προβλέπει την επιβολή

χρηματικής ποινής ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης μιας απόφασης (άρθρο 950 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), την ίδρυση ποινικής ευθύνης (άρθρο 232 Α του Ποινικού Κώδικα), την δυνατότητα αφαίρεσης της επιμέλειας των παιδιών από τον γονιό ο οποίος δεν συμμορφώνεται με μια δικαστική απόφαση που ορίζει δικαίωμα επικοινωνίας του άλλου γονιού (άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα). Κάθε άλλος τρόπος αναγκαστικής εκτέλεσης μιας τέτοιας απόφασης επί ζητημάτων επιμέλειας παιδιών και δικαιώματος επικοινωνίας θα προσέκρουε στις θεμελιώδεις αρχές του κράτους δικαίου και του συμφέροντος του τέκνου, γιατί θα ισοδυναμούσε με την άσκηση βίας αμέσως ή εμμέσως στο παιδί.

55. Οι ατέλειες του συστήματος, που σημειώνονται στην πράξη, και οι οποίες κατοπτρίζονται στις σχέσεις μεταξύ των γονιών, δεν μπορούν να διορθωθούν παρά μόνο από τους ίδιους τους γονείς οι οποίοι, υποστηριζόμενοι από ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, πρέπει να μεριμνούν για την εγκατάσταση μιας προσέγγισης ανάμεσα στο παιδί και στον γονιό που δεν έχει την επιμέλειά του. Σε κάθε περίπτωση, η θεραπευτική προσέγγιση των γονιών δεν μπορεί να στηρίζεται παρά μόνο στην προσωπική τους δέσμευση, που είναι ένα πεδίο στο οποίο το Κράτος δεν μπορεί να εμπλακεί. Ο Εισαγγελέας Ανηλίκων δεν είναι καθ' ύλην αρμόδιος για την εκτέλεση αποφάσεων δικαστηρίων. Δεν μπορεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1532 του Αστικού Κώδικα, παρά να διατάξει μια παιδοψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη, να κάνει συστάσεις στους γονείς ή να παρέμβει δια των δημοσίων ιδρυμάτων για την συμπαράσταση στους γονείς.

56. Εν προκειμένω, το δικαίωμα επικοινωνίας του προσφεύγοντα ρυθμίστηκε με τις αποφάσεις αρ. 4823/2010 και 1376/2011 του Πρωτοδικείου. Επιπλέον, η Ι.Π. απειλήθηκε με προσωπική κράτηση ενός μηνός και με χρηματική ικανοποίηση ηθικής βλάβης 500 ευρώ για κάθε παραβίαση των διατάξεων των σχετικών με το δικαίωμα επικοινωνίας. Από την πλευρά του, ο προσφεύγων προσέφυγε στα αρμόδια δικαστήρια για να επιτύχει την συμμόρφωση της Ι.Π. στις υποχρεώσεις της, αλλά δεν έδωσε καμία πληροφορία για την έκβαση των δικών. Τέλος, ο προσφεύγων αρνήθηκε να συμμορφωθεί στις συστάσεις των ψυχολόγων και δεν ακολούθησε την θεραπεία που πρότεινε το Κέντρο παιδοψυχιατρικής υγείας και ο Συνήγορος του Πολίτη.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

α) Εάν εφαρμόζεται το άρθρο 8

57. Το Δικαστήριο διαπιστώνει καταρχάς ότι κανένας δεν αμφισβητεί ότι η ένδικη κατάσταση αφορά στην «οικογενειακή ζωή», υπό την έννοια του άρθρου 8 της Σύμβασης, και ότι συνεπώς αυτή η διάταξη εφαρμόζεται στην παρούσα υπόθεση.

β) Γενικές αρχές

58. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, εάν και το άρθρο 8 έχει ως ουσιώδες περιεχόμενό του να προστατεύσει το άτομο ενάντια στις αυθαίρετες παρεμβάσεις των δημοσίων οργάνων, δεν περιορίζεται στο να συστήσει στο Κράτος να απέχει από τέτοιες παρεμβάσεις. Στην μάλλον αρνητική αυτή υποχρέωσή του μπορούν να προστεθούν θετικές υποχρεώσεις εγγενείς σε έναν αποτελεσματικό σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Αυτές μπορούν να επάγονται την λήψη μέτρων τα οποία αποσκοπούν στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, ακόμα και όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ ατόμων. Το όριο μεταξύ των θετικών και αρνητικών υποχρεώσεων του Κράτους υπό το άρθρο 8 δεν προσφέρεται σε ακριβή καθορισμό. Ωστόσο, οι εφαρμοστέες αρχές είναι παρόμοιες. Ιδιαίτερως, στις δύο αυτές περιπτώσεις, πρέπει να επιδιωχθεί μια δίκαιη στάθμιση ανάμεσα στα συντρέχοντα συμφέροντα (Odievre κατά της Γαλλίας (Ευρ. Σύνθ.) της 13/2/2003 [αρ. προσφυγ. 42326/98], παρ. 40, S.H. και λοιποί κατά της Αυστρίας (Ευρ. Σύνθ.) της 3/11/2011 [αρ. προσφυγ. 57813/00], παρ. 87), λαμβάνοντας υπόψη κάθε φορά ότι το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί το αποφασιστικό κριτήριο (υπ' αυτή την έννοια, Gnahore κατά της Γαλλίας [αρ. προσφυγής 40031/98], της 19/9/2000, παρ. 59), το οποίο μπορεί, ανάλογα και με την βαρύτητά του, να υπερισχύσει εκείνου των γονιών (Sahin κατά της Γερμανίας (Ευρ. Σύνθ.) της 8/7/2003 [αρ. προσφυγ. 30943/96], παρ. 66). Το συμφέρον των τελευταίων, ειδικότερα, στο να επωφεληθούν από μια τακτική επικοινωνία με τα παιδιά τους παραμένει, εντούτοις, ένας παράγων προς στάθμιση μεταξύ των διαφόρων συμφερόντων που λαμβάνονται υπόψη (Haase κατά της Γερμανίας [αρ. προσφυγ. 11057/02] της 8/4/2004, παρ. 89).

59. Συνεπώς, το άρθρο 8 επάγεται το δικαίωμα ενός γονιού να ληφθούν κατάλληλα μέτρα και να «επανενωθεί» με το παιδί του και την υποχρέωση των εθνικών Αρχών στη λήψη τους (Hokkanen κατά της Φινλανδίας της 23/9/1994, παρ. 55, Sommerfeld κατά της Γερμανίας (Ευρ. Σύνθ.) της 8/7/2003, παρ. 60-66). Το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει την σημασία του δικαιώματος ενός γονιού να έχει

πρόσβαση στα σχετικά στοιχεία του φακέλου, ιδίως όσον αφορά τα περιεχόμενα στις παιδοψυχιατρικές εκθέσεις, και να έχει συμμετάσχει στην διαδικασία κατά την οποία οι εκθέσεις αυτές έχουν συνταχθεί (Kosmopoulou κατά της Ελλάδας της 5/2/2004, παρ. 49).

60. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η υποχρέωση των εθνικών Αρχών στην λήψη μέτρων προς αυτό το σκοπό δεν είναι απόλυτη, γιατί μπορεί να συμβεί η επανάληψη της επικοινωνίας μεταξύ ενός γονιού με το παιδί του που έχει ζήσει για κάποιο χρονικό διάστημα με άλλα πρόσωπα να μην μπορεί να ξεκινήσει αμέσως και να απαιτεί την λήψη προπαρασκευαστικών μέτρων. Η φύση και η έκταση των τελευταίων εξαρτώνται από τις περιστάσεις κάθε υπόθεσης, ωστόσο η κατανόηση και η συνεργασία του συνόλου των προσώπων που εμπλέκονται θα συνιστά πάντοτε σημαντικό παράγοντα. Όταν οι εθνικές Αρχές υποχρεούνται να βάλουν τα δυνατά τους για να διευκολύνουν αυτή την συνεργασία, η υποχρέωσή τους να προσφύγουν σε εξαναγκασμό στην περίπτωση αυτή πρέπει να είναι περιορισμένη, ενόψει του ότι υποχρεούνται να λάβουν υπόψη τα αντικρουόμενα συμφέροντα και τις ελευθερίες των ίδιων προσώπων, και ειδικότερα τα υπερέχοντα συμφέροντα του παιδιού και τα δικαιώματα που αναγνωρίζει στο παιδί το άρθρο 8 της Σύμβασης. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει ότι επιβάλλεται η μεγαλύτερη περίσκεψη όταν πρόκειται να γίνει προσφυγή σε καταναγκασμό σ' αυτό το ευαίσθητο ζήτημα (Reigado Ramos κατά της Πορτογαλίας της 22/11/2005 [αρ. προσφυγ. 73229/01], παρ. 53). Υποτιθεμένου ότι οι επικοινωνίες μεταξύ του γονιού κινδυνεύουν να απειλήσουν αυτά τα συμφέροντα ή να παραβιάσουν αυτά τα δικαιώματα, ανήκει στις εθνικές Αρχές το να επιδιώξουν μια δίκαιη στάθμιση ανάμεσά τους. Το αποφασιστικό σημείο στο να κριθεί εάν οι εθνικές Αρχές, προκειμένου να διευκολύνουν τις οικογενειακές συναντήσεις, έχουν λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα που μπορούν να απαιτηθούν εύλογα απ' αυτές υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης (βλ. την προαναφερθείσα Hokkanen, παρ. 58, Zawadka κατά της Πολωνίας [αρ. προσφυγ. 48542/99] της 23/6/2005, παρ. 56 και την προαναφερθείσα Reigado Ramos, παρ. 48).

61. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι, σε υποθέσεις που αφορούν την οικογενειακή ζωή, η διακοπή επικοινωνίας με ένα παιδί πολύ μικρό μπορεί να οδηγήσει σε μια προϊούσα χειροτέρευση της σχέσης του με τον γονιό του (Pini και λοιποί κατά της Ρουμανίας [αρ. προσφυγ. 78028/01 και 78030/01] της 22/6/2004, παρ. 175). Οι προοπτικές οικογενειακής επανένωσης θα μικραίνουν προοδευτικά, και στο τέλος θα μηδενιστούν αν οι βιολογικοί γονιό και τα παιδιά του δεν έχουν ποτέ συναντηθεί, ή εάν οι συναντήσεις τους είναι τόσο σπάνιες,

που δεν έχουν δυνατότητα να αναπτύξουν μεταξύ τους δεσμό (Κ.Α. κατά της Φινλανδίας [αρ. προσφυγ. 27751/95] της 14/1/2003, παρ. 139).

γ) Εφαρμογή των παραπάνω αρχών στην προκείμενη υπόθεση

62. Ένας παρόμοιος κίνδυνος ήταν προφανής στην προκείμενη υπόθεση. Πράγματι, από τότε που ο προσφεύγων είχε υποχρεωθεί να εγκαταλείψει την οικογενειακή κατοικία, στις 21/1/2010, δεν είχε παρά μόνο πολύ λίγες φορές την δυνατότητα να δει ή να πάρει μαζί του τα παιδιά του στο πλαίσιο ενός δικαιώματος επικοινωνίας. Προκύπτει σαφώς από τον φάκελο ότι η Ι.Π. προσπάθησε τουλάχιστον να βάλει τέλος στις επικοινωνίες του προσφεύγοντα με τα παιδιά του.

63. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, δικάζοντας μια αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στις 25 Ιανουαρίου 2010, το πρωτοδικείο Αθηνών δεν εξέδωσε την απόφασή του παρά στις 9 Ιουνίου του 2010, ρυθμίζοντας, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα επίσκεψης του προσφεύγοντα. Επιθυμώντας να απαγορευθούν οι επικοινωνίες του προσφεύγοντα με τα παιδιά του, η Ι.Π. απευθύνθηκε εκ νέου στο δικαστήριο με αυτό το αίτημα. Το δικαστήριο απένειμε προσωρινά την επιμέλεια των παιδιών στην Ι.Π., αλλά υπογράμμισε ότι το πραγματικό συμφέρον των ανηλίκων παιδιών υπαγόρευε την κανονική επικοινωνία τους με τον πατέρα τους, προκειμένου να απομακρυνθεί ο κίνδυνος διακοπής των σχέσεών τους και να διασφαλιστεί η ψυχοσωματική τους ισορροπία και μια φυσιολογική ανάπτυξη. Συνεπώς, όρισε νέους όρους σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας του προσφεύγοντα, δίνοντάς του το δικαίωμα να λάβει τα παιδιά από την οικία της Ι.Π. Τέλος, όρισε ότι η Ι.Π. απειλούνταν με προσωπική κράτηση ενός μηνός και καταβολή αποζημίωσης 500 ευρώ κάθε φορά που θα παραβίαζε τους όρους της απόφασης. Προκύπτει από τον φάκελο ότι η κύρια διαδικασία που αφορά την οριστική απονομή της επιμέλειας είναι ακόμα εκκρεμής. Τέτοια καθυστέρηση είναι, καθεαυτήν, ένδειξη ότι το Κράτος υπολείπεται των θετικών του υποχρεώσεων να λάβει επαρκή μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, προκειμένου να διευκολύνει την επανένωση ενός γονιού με τα παιδιά του, ιδίως εφόσον πρόκειται για παιδιά μικρής ηλικίας, όπου υπάρχει σοβαρότερος κίνδυνος χειροτέρευσης της οικογενειακής σχέσης (βλ. παρ. 59 και 61 παραπάνω).

64. Οι όροι αυτής της απόφασης δεν έγιναν κάθε φορά σεβαστοί από την Ι.Π. και ο προσφεύγων ζήτησε την αρωγή των δικαστικών Αρχών προκειμένου να τις κάνει σεβαστές, όπως η εσωτερική νομοθεσία του έδινε αυτή τη δυνατότητα.

65. Αφενός, στις 9 Μαρτίου 2011, ο προσφεύγων απευθύνθηκε στον Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών. Του ζήτησε να λάβει κάθε απαραίτητο μέτρο για να διαφυλάξει το συμφέρον των παιδιών του και την σχέση του με αυτά. Ο Εισαγγελέας διέταξε μια κοινωνική έρευνα από την κοινωνική υπηρεσία της Νέας Φιλαδέλφειας. Η τελευταία διεξήχθη στην κατοικία της Ι.Π. σε τέσσερις επισκέψεις, και συντάχθηκαν τρεις αναφορές σε μια περίοδο πέντε μηνών, τις οποίες αυτή απέστειλε στον Εισαγγελέα. Στις 7 Σεπτεμβρίου 2011, ο προσφεύγων κάλεσε τον Εισαγγελέα να του χορηγήσει αντίγραφα των εκθέσεων και να διατάξει κάθε μέτρο κατάλληλο για να διατηρήσει την επικοινωνία με τα παιδιά του. Ο Εισαγγελέας αρνήθηκε, όμως, να του χορηγήσει αντίγραφα των εκθέσεων. Ο προσφεύγων διευκρίνισε ότι, μέχρι την ημερομηνία της προσφυγής του στο Δικαστήριο, ο Εισαγγελέας δεν έλαβε κανένα άλλο μέτρο.

66. Συνεπώς, προκύπτει ότι ο Εισαγγελέας δεν έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι ο προσφεύγων δεν είχε επικοινωνία με τα παιδιά του επί μήνες, και ότι η παρέλευση αυτού του χρόνου χωρίς επικοινωνία είχε ήδη παίξει και συνέχιζε να παίζει έναν συγκεκριμένο ρόλο στην απορριπτική στάση που εκδήλωναν τα παιδιά απέναντι στον προσφεύγοντα. Καμία μεσολάβηση, ούτε άλλη μορφή διαδικασίας προσέγγισης δεν εφαρμόστηκαν για να βοηθήσουν τον προσφεύγοντα και τα παιδιά του να αποκαταστήσουν την οικογενειακή τους σχέση, όπως μια στοχευμένη κοινωνική συμπαράσταση, ή/και μία θεραπευτική παρακολούθηση της Ι.Π.

67. Από την άλλη πλευρά, κατ' εφαρμογή της απόφασης αρ. 1376/2011, ο προσφεύγων κατέθεσε, δυνάμει των άρθρων 950 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και 232 Α του Ποινικού Κώδικα πολλές αγωγές και μηνύσεις στο Πρωτοδικείο Αθηνών: στις 18 και 28 Φεβρουαρίου 2011, στις 4, 17, 18 και 28 Μαρτίου 2011, στις 12 Απριλίου 2011, στις 9 Μαΐου 2011, στις 30 Ιουνίου 2011 και στις 10 Οκτωβρίου 2011 (βλ. παραπάνω, παρ. 21). Όλες οι δικάσιμοι ορίστηκαν σε διάφορες ημερομηνίες το 2013 και το 2014, αλλά στις ημερομηνίες αυτές οι διαδικασίες ματαιώθηκαν, με την αίτηση του προσφεύγοντα, ο οποίος δήλωσε ότι δεν επιθυμούσε να δει την μητέρα των παιδιών του να τιμωρείται με μια από τις ποινές που προβλέπονται στα άρθρα 950 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ή 232 Α του Ποινικού Κώδικα.

68. Το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι τα δικαστικά μέτρα που προαναφέρθηκαν, δηλαδή η αγωγή του άρθρου 950 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η ίδρυση ποινικής ευθύνης και τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα, δεν είναι κατ' ανάγκην πάντοτε κατάλληλα για περιστάσεις όπως της προκείμενης

υπόθεσης. Σε υποθέσεις που αφορούν το δικαίωμα επιμέλειας των παιδιών, η επάρκεια ενός μέτρου κρίνεται με βάση την ταχύτητα της εφαρμογής του. Όταν προκύπτουν δυσκολίες, που οφείλονται στην άρνηση του γονιού με τον οποίο βρίσκεται το παιδί να υποβληθεί στην εκτέλεση της απόφασης που ορίζει δικαίωμα επικοινωνίας, τα αναγκαστικά μέτρα σε σχέση με τον γονιό αυτό σπανίως είναι επιθυμητά ή αποτελεσματικά σ' ένα πεδίο τόσο ευαίσθητο (Mitrova και Savik κατά της ΠΔΓΜ [αρ. προσφυγ. 42534/09] της 11/2/2016, παρ. 77 και προαναφερθείσα Reigado Ramos, παρ. 53). Πέρα του γεγονότος ότι οι εκτελεστικές και οι συναφείς διαδικασίες είναι χρονοβόρες, κάτι που απειλεί να στερήσει τον βλαπτόμενο γονιό να έχει επικοινωνίες με το παιδί του για μια μακρά περίοδο, κινδυνεύουν να έχουν καταστροφικά αποτελέσματα στον ψυχισμό των ανηλίκων παιδιών, ούτως ώστε να υπονομεύσουν ακόμα περισσότερο τον επιδιωκόμενο σκοπό, δηλαδή την συνεργασία των γονιών προς το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού.

69. Από το γεγονός αυτό, το Δικαστήριο δεν καταλογίζει εις βάρος του προσφεύγοντα το γεγονός ότι ο ίδιος αποφάσισε να μην συνεχίσει τις διάφορες αγωγές και μηνύσεις του κατά της Ι.Π. Ο προσφεύγων εξηγεί, στο σημείο αυτό, κι όχι χωρίς διάκριση, ότι τυχόν συνέχιση από μέρους του των δικών αυτών θα κινδύνευε να εξωθήσει την μητέρα να απομακρύνει τα παιδιά από το πρόσωπό του, γιατί θα έδινε στην Ι.Π. πρόσθετο πρόσχημα για να τον συκοφαντεί στα παιδιά του. Επιπλέον, ακόμα και στην υπόθεση που οι αγωγές θα κρίνονταν εις όφελος του προσφεύγοντα, θα απέληγαν στο να επιβάλουν στην μητέρα χρηματική ποινή ή, ακόμα χειρότερα, φυλάκιση. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι, σε υποθέσεις που αφορούν επιμέλεια ή επικοινωνία με παιδιά, η χρήση μέτρων τα οποία επάγονται στέρηση ελευθερίας του ενός γονιού θα πρέπει να θεωρείται ένα εξαιρετικό μέτρο, και να μην τίθεται σε εφαρμογή παρά μόνο αφού έχουν χρησιμοποιηθεί, ή διερευνηθεί, άλλα μέσα.

70. Το Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να παρατηρήσει ότι οι Αρχές απέτυχαν στην υποχρέωσή τους να λάβουν μέτρα γρήγορα και πρακτικά, προκειμένου να παρωθήσουν τους ενδιαφερόμενους σε μια καλύτερη συνεργασία, έχοντας υπόψη και το υπέρτατο συμφέρον των παιδιών, το οποίο συνίσταται επίσης στο να μην επιτραπεί μια προοδευτική διάλυση ή και διάρρηξη των σχέσεών τους με τον πατέρα τους. Μετά την απόφαση αρ. 1376/2011, η οποία καθορίζει το δικαίωμα επικοινωνίας του πατέρα, οι Αρχές απεμπλόκησαν από κάθε έλεγχο της εκτέλεσής της. Εκτός από την κοινωνική έρευνα που διατάχθηκε από τον Εισαγγελέα Ανηλίκων στην κοινωνική υπηρεσία μέχρι την κλήση του προσφεύγοντα στις 9 Μαρτίου 2011, η οποία διήρκεσε πέντε μήνες,

κανένα μέτρο δεν εφαρμόστηκε από τις Αρχές. Αυτή η έρευνα έδωσε έξι αναφορές, οι οποίες δεν κατέληξαν στην λήψη κανενός συγκεκριμένου μέτρου. Η επιστολή που απευθύνθηκε στις 7 Σεπτεμβρίου 2011 από τον προσφεύγοντα στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για να παραπονεθεί για την αδράνεια του Εισαγγελέως Ανηλίκων δεν αποτέλεσε καν αντικείμενο απαντήσεως. Οι Αρχές επέτρεψαν να εγκατασταθεί κατ' αυτό τον τρόπο de facto μια κατάσταση που παραβιάζει την απόφαση αρ. 1376/2011.

71.Συνεπώς, καθ' όλη αυτή την περίοδο, ο προσφεύγων στερήθηκε, λόγω της συμπεριφοράς της Ι.Π., κάθε επικοινωνίας με τα παιδιά του. Επίσης, η εκ πρώτης όψεως ενθαρρυντική εμπειρία ενώπιον της παιδοψυχιάτρου Μ.Τ., με την αρχική συμφωνία της Ι.Π., ήταν σύντομη, και η Ι.Π. την τερμάτισε, αρνούμενη να δώσει στον προσφεύγοντα τα παιδιά για τις διακοπές του Καλοκαιριού του 2011.

72.Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι τα παιδιά του προσφεύγοντα δεν μπόρεσαν να επωφεληθούν από μια ψυχολογική υποστήριξη, προκειμένου να διατηρηθεί και να επιχειρηθεί η βελτίωση των σχέσεών τους με τον πατέρα τους. Το Δικαστήριο δεν αγνοεί το γεγονός ότι το αδιέξοδο των επικοινωνιών του προσφεύγοντα με τα παιδιά του οφείλεται κυρίως στην έλλειψη συνεργασίας της Ι.Π. Εντούτοις, μια τέτοια έλλειψη συνεργασίας δεν αρκεί να απαλλάξει τις αρμόδιες Αρχές από την υποχρέωση να εφαρμόσουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να επιτρέψουν την διατήρηση του οικογενειακού δεσμού (προαναφερθείσα απόφαση Reigado Ramos κατά της Πορτογαλίας, παρ. 55).

73.Όσον αφορά την άρνηση των Αρχών να κοινοποιήσουν στον προσφεύγοντα τις αναφορές που συνέταξαν οι παιδοψυχίατροι, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει ήδη τονίσει την σημασία που έχει για τους γονείς το γεγονός να είναι διαρκώς σε θέση να προβάλουν όλα τα επιχειρήματα προκειμένου να έχουν επικοινωνίες με τα παιδιά τους και το γεγονός να μπορούν να λαμβάνουν γνώση των ψυχιατρικών αναφορών που διατάχθηκαν από τον Εισαγγελέα σε υποθέσεις που αφορούν επικοινωνία των γονιών με τα παιδιά τους (προαναφερθείσα απόφαση Kosmopoulou). Όμως, όπως και σ' εκείνη την υπόθεση, κανένα μέτρο δεν ελήφθη από τον Εισαγγελέα εν συνεχεία της σύνταξης των διαφόρων αναφορών, των οποίων το περιεχόμενο απεδείκνυε την αναγκαιότητα μιας ψυχολογικής υποστήριξης, η οποία να εμπλέκει οπωσδήποτε όλα τα μέλη της οικογένειας του προσφεύγοντα.

74.Οπωσδήποτε, το Δικαστήριο δεν μπορεί να προσάψει στον προσφεύγοντα το γεγονός ότι δεν συνέχισε τις αστικές αγωγές ή τις ποινικές μηνύσεις που θα μπορούσαν να επιτρέψουν στις Αρχές να χρησιμοποιήσουν εις βάρος της μητέρας τα μέσα εξαναγκασμού, όπως

οικονομικές κυρώσεις και προσωπική κράτηση. Αν και οι Αρχές ήταν πλήρως ενήμερες της παρεμπόδισης, από την Ι.Π., του δικαιώματος επικοινωνίας του προσφεύγοντα, δεν επιχείρησαν καμία ενέργεια, αρκούμενες στην καταγραφή της κατάστασης. Απ' αυτή την άποψη, το Δικαστήριο δεν μπορεί παρά να επισημάνει την αδράνεια του Εισαγγελέα Ανηλίκων εν συνεχεία της ανακοίνωσης σ' αυτόν των αναφορών της Κοινωνικής Υπηρεσίας, καθώς και την άρνηση του Εισαγγελέα Ανηλίκων να διαβιβάσει στον προσφεύγοντα αυτές τις αναφορές, προκειμένου αυτός να μπορεί να δουλέψει με τους παιδοψυχίατρους κατά τρόπο συγκεκριμένο.

75. Το Δικαστήριο καταλήγει ότι οι Αρχές παρέμειναν πολύ κάτω απ' αυτό που θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται απ' αυτές προκειμένου να ανταποκριθούν στην θετική τους υποχρέωση να λάβουν μέτρα επαρκή για να βοηθήσουν μια ενδεχόμενη επανένωση του προσφεύγοντα με τα παιδιά του και να προστατέψουν το δικαίωμα του τελευταίου στον σεβασμό της οικογενειακής του ζωής.

76. Συνεπώς, το Δικαστήριο καταλήγει ότι έχει παραβιαστεί το άρθρο 8 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

77. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση»

A. Ζημία

78. Ο προσφεύγων ζητεί 50.000 ευρώ (EUR) ως ικανοποίηση ηθικής βλάβης την οποία υπέστη λόγω της αδυναμίας του επί πέντε έτη να έχει οικογενειακή ζωή με τα παιδιά του.

79. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το ποσό που ζητείται είναι διογκωμένο και ότι, σε περίπτωση διαπίστωσης παραβίασης, η ίδια η διαπίστωση θα συνιστούσε επαρκή αποζημίωση.

80. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι συντρέχει περίπτωση να απονεμίσει στον αιτούντα 7.000 ευρώ ως ηθική βλάβη.

Β. Έξοδα και δαπάνες

81.Επίσης, ο προσφεύγων ζητεί 6.450 ευρώ για έξοδα και δαπάνες που απαιτήθηκαν για τις εσωτερικές διαδικασίες (ειδικότερα για την αγωγή που κατέληξε στην απόφαση 1376/2011 και τις διάφορες μηνύσεις) και 12.300 ευρώ για τα αντίστοιχα στο Δικαστήριο.

82.Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα, λόγω μη προσκόμισης των αναγκαίων δικαιολογητικών.

83.Το Δικαστήριο εν προκειμένω επισημαίνει ότι ο προσφεύγων δεν προσκόμισε κανένα τιμολόγιο όσον αφορά τα έξοδα ενώπιον του Δικαστηρίου ή τις εσωτερικές Αρχές, εκτός από αυτό του ακροατηρίου στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση 1376/2011. Εν πάση περιπτώσει, πρόκειται για την απόφαση που όρισε το δικαίωμα επίσκεψης του προσφεύγοντα και όχι για μια διαδικασία ή αίτηση προς τον σκοπό της εφαρμογής της, στην οποία αφορά και το παράπονό του ενώπιον του Δικαστηρίου.

84.Συνεπώς, καταλήγει στην απόρριψη των ισχυρισμών του για έξοδα και δαπάνες.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

85.Το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να οριστεί το επιτόκιο του τόκου υπερημερίας επί του επιτοκίου δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρία τοις εκατό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Κηρύσσει*, ομόφωνα, την προσφυγή παραδεκτή.

2. *Αποφαίνεται*, ομόφωνα, ότι υπάρχει παράβαση του άρθρου 8 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται*, ομόφωνα, ότι:

α) Το υπόλογο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία που η απόφαση αυτή θα γίνει οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 2 της Σύμβασης, το ποσό των 7.000 € (επτά χιλιάδων ευρώ), πλέον κάθε προσαύξηση που θα επιβληθεί τυχόν για φόρους, ως ηθική βλάβη.

β) Ότι, από την εκπνοή της παραπάνω προθεσμίας, και μέχρι την πληρωμή, αυτό το ποσό θα προσαυξάνεται με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που θα ισχύει για εκείνη την περίοδο, προσαυξημένο κατά τρία τοις εκατό.

4. Απορρίπτει, ομόφωνα, το αίτημα για ικανοποίηση ηθικής βλάβης για το επιπλέον.

Συντάχθηκε στα γαλλικά, και εν συνεχεία ανακοινώθηκε εγγράφως στις 16 Ιουνίου 2016, κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

Abel Campos
Γραμματέας

Mirjana Lazarova Trajkovska
Πρόεδρος

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

Η μετάφραση αυτή της απόφασης του Α΄ Τμήματος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου Φουρκιώτης [Fourkiotis] κατά της Ελλάδας της 16/6/2016 συντάχθηκε από εμένα τον ίδιο, ο οποίος έχω επαρκή γνώση της Γαλλικής και βεβαιώνω την ακρίβειά της, ως μετάφραση, δε, έχει την ισχύ που ορίζεται στην διάταξη του άρθρου 36 παρ. 2.γ) του Κώδικα Δικηγόρων (Ν. 4194/2013), σύμφωνα με την οποία:

2) ... στο έργο του δικηγόρου περιλαμβάνονται ... γ) Η μετάφραση εγγράφων που έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα, καθώς και η μετάφραση ελληνικών εγγράφων σε οποιαδήποτε ξένη γλώσσα. Η μετάφραση έχει πλήρη ισχύ έναντι οποιασδήποτε Δικαστικής ή άλλης Αρχής, εφόσον συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου που μεταφράστηκε και ο δικηγόρος βεβαιώνει ότι έχει επαρκή γνώση της γλώσσας από και προς την οποία μετέφρασε.

Αθήνα, 17/6/2016

Ο μεταφράσας και βεβαιών δικηγόρος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ

Δρ. Νομικής, Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω
Α.Μ. Δ.Σ.Α. 23347

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 5, 14122 Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ
τηλ. 6973337780, email: cos_dem@yahoo.gr